

ALGEMEEN REGLEMENT
VAN DE
LIBERALE STAATSPARTIJ

UITGAVE 1940

**DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN**

ALGEMEEN REGLEMENT

VAN DE

LIBERALE STAATSPARTIJ

In de volgende artikelen worden aangeduid:
Liberale Staatspartij door de „Partij“;
Algemeene Vergadering door A.V.;
Algemeen Reglement door A.R.

I. DOEL, MIDDELEN EN ZETEL.

Art. 1.

De Partij stelt zich ten doel de liberale beginselen zooveel mogelijk ingang en toepassing te doen vinden.

Deze beginselen worden nader omschreven in een beginselprogram en nader uitgewerkt in een algemeen program, welke door de A.V. van de Partij (art. 33) worden vastgesteld.

Het algemeen program wordt telkenmale vóór een periodieke verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herzien en zoo noodig tusschentijds.

Art. 2.

De Partij tracht haar doel te bereiken door:

- a. het organiseeren van de liberale kiezers in Nederland;
- b. het voorlichten van de openbare meening door woord en geschrift;
- c. het instellen van commissies voor studie en advies;
- d. het steunen van of het samenwerken met vereenigingen en instellingen, die hetzelfde doel nastreven;
- e. het stellen van kandidaten voor het lidmaatschap van de Staten-Generaal, de Provinciale Staten, de Gemeenteraden en waar noodig voor vertegenwoordigende organen van andere publiekrechtelijke lichamen, en het bevorderen van hun verkiezing;
- f. alle andere wettige middelen.

Art. 3.

De zetel van de Partij is gevestigd te 's-Gravenhage.
Het vereenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

II. LEDEN.

Art. 4.

De leden der Partij worden onderscheiden in:

a. eereleden,	}	persoonlijke leden.
b. gewone leden,		
c. buitengewone leden, (Juniore)		
d. collectieve leden.		

Art. 5.

Eereleden zijn personen, die wegens hun bijzondere verdiensten voor de Partij als zoodanig worden benoemd; zij worden onderscheiden in eereleden van de Partij en eerleden van een plaatselijke afdeeling (art. 13).

Eereleden van de Partij worden benoemd door de A.V. van de Partij.

Eerleden van een afdeeling worden benoemd door een A.V. dier afdeeling (art. 16).

Eereleden hebben alle rechten van de gewone leden, doch betalen geen contributie.

Aan eereleden van de Partij kan door de A.V. van de Partij de titel van eere-voorzitter der Partij worden verleend.

Aan eere-leden van een afdeeling kan door de A.V. van de afdeeling de titel van eere-voorzitter der afdeeling worden verleend.

Het voorstel tot benoeming als eerelid resp. eere-voorzitter van een afdeeling behoeft de voorafgaande goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Art. 6.

Gewone leden zijn personen, die als zoodanig op hun verzoek door het bestuur eener plaatselijke afdeeling (art. 10) of, op plaatsen, waar geen afdeeling gevestigd is, door het Hoofdbestuur zijn aangenomen en den leeftijd van 21 jaar hebben overschreden.

Van hen kan een verklaring worden verlangd, dat zij in hoofdzaken met de beginselverklaring van de Partij instemmen.

Indien een afdeeling weigert iemand als lid aan te nemen, heeft deze het recht om van deze beslissing binnen veertien dagen, nadat deze weigering te zijner kennis is gekomen, in beroep te komen bij het Hoofdbestuur, dat dan beslist over zijn al of niet aanneming als lid der Partij.

Art. 7.

Buitengewone leden zijn personen, die als zoodanig op hun verzoek door het bestuur eener plaatselijke afdeeling of, op plaatsen waar geen afdeeling gevestigd is, door het Hoofdbestuur zijn aangenomen, den leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, doch jonger zijn dan 21 jaar.

Den leeftijd van 21 jaar bereikt hebbende, worden zij als gewoon lid van de Partij ingeschreven.

Art. 8.

Collectieve leden zijn vereenigingen, die krachtens een bijzondere overeenkomst als zoodanig tot de Partij zijn toegetreden.

Art. 9.

Het lidmaatschap van de Partij eindigt door opzegging vóór den aanvang van het vereenigingsjaar, door overlijden of door royement.

Royement kan plaats hebben op voorstel van het bestuur eener afdeeling door de A.V. van de afdeeling, waarvan de betrokkene lid is, met beroep, hetwelk ingediend wordt bij het Hoofdbestuur, op de A.V. van de Partij. De betrokkene zal bij de behandeling van het voorstel en van het beroep worden opgeroepen, teneinde gehoord te worden.

Royement kan tevens plaats hebben door het Hoofdbestuur met driekwart der uitgebrachte stemmen, met beroep op de A.V. van de Partij. De betrokkene zal bij de behandeling van het voorstel en van het beroep worden opgeroepen, teneinde gehoord te worden.

Het Hoofdbestuur kan een lid van de Partij schorsen voor den duur van hoogstens één jaar, waarna het lid wederom al zijn rechten zal verkrijgen, dan wel geroyeerd zal worden. Het Hoofdbestuur zal het lid oproepen, teneinde over het voorstel tot schorsing te worden gehoord.

Art. 10.

Om tot persoonlijk lid van de Partij te worden aangenomen, wendt men zich tot het bestuur eener plaatselijke afdeeling of in plaatsen, waar geen afdeeling bestaat, tot den correspondent of, als er ook geen correspondentschap in die plaats bestaat, tot het Hoofdbestuur.

Art. 11.

De minimum contributie wordt door iedere afdeeling voor haar leden vastgesteld op een zoodanig bedrag, dat de afdeeling aan hare in Artikel 53 bedoelde afdracht kan voldoen.

De afdeelingen hebben de bevoegdheid aan hare leden een vrijwillige contributieschaal te geven, welke als volgt zou kunnen luiden:

Indien de draagkracht overeenkomt met een inkomen tot f 2000.— wordt tenminste aan contributie betaald $1\frac{0}{100}$ (één per mille) met een minimum van f 1.25 per jaar;

van f 2000 tot f 4000 wordt tenminste aan contributie betaald $1\frac{1}{4}\frac{0}{100}$

van f 4000 tot f 6000 wordt tenminste aan contributie betaald $1\frac{1}{2}\frac{0}{100}$

van f 6000 tot f 8000 wordt tenminste aan contributie betaald $1\frac{3}{4}\frac{0}{100}$

van f 8000 tot f 10000 wordt tenminste aan contributie betaald $2\frac{0}{100}$

boven f 10000 wordt tenminste aan contributie betaald $2\frac{1}{2}\frac{0}{100}$

Afwijking van deze contributieschaal door de afdeelingen is mogelijk.

Het zich niet willen gedragen door een lid naar een contributieschaal, kan geen motief zijn voor een afdeeling om tot royement van dat lid te geraken, maar het afdeelingsbestuur zal trachten op kiesche wijze het lid te overtuigen, dat de vastgestelde schaal billijk is.

De contributie van degenen, niet vereenigd in afdeelingen, wordt vastgesteld overeenkomstig voormelde schaal.

De afdeelingsbesturen en het Hoofdbestuur zijn bevoegd om geheele of gedeeltelijke vrijstelling van het betalen van contributie te verleenen aan hen, voor wie het betalen van de volle contributie om bijzondere redenen te bezwarend is.

Art. 12.

Vereenigingen of instellingen, die overeenkomstig art. 4 sub d. wenschen toe te treden als lid tot de Partij, wenden zich daartoe tot het Hoofdbestuur.

Alleen die vereenigingen, die zich met het doel en streven van de Partij hebben accoord verklaard, kunnen, bij overeenkomst, als lid toetreden.

Deze overeenkomst behoeft in elk bijzonder geval de goedkeuring van de A.V. van de Partij.

De leden der aangesloten vereenigingen hebben als zoodanig noch toegang tot de vergaderingen noch stemrecht voor de besturen der Partij.

III. AFDEELINGEN EN CORRESPONDENTSCHAPPEN.

Art 13.

De Partij is onderverdeeld in plaatselijke afdeelingen.

Het Hoofdbestuur bepaalt de grenzen der gebieden, waarbinnen zich een plaatselijke afdeeling kan vormen.

Alle persoonlijke leden van de Partij, wonende binnen deze gebieden, behooren tot de daarin gevormde plaatselijke afdeeling.

Het Hoofdbestuur kan van deze laatste bepaling in bijzondere gevallen dispensatie verleen en desgewenscht aan deze dispensatie voorwaarden verbinden.

Bestaat in een gebied geen afdeeling of correspondentschap (art. 19), dan deelt het Hoofdbestuur de daarin wonende leden der Partij in bij een naburige afdeeling of correspondentschap.

De afdeelingen zijn bevoegd om na verkregen goedkeuring van het Hoofdbestuur naast den naam „Afdeeling van de Partij” nog een anderen naam te voeren b.v. „Kiesvereeniging Burgerplicht” e.d.

De afdeelingen zijn bevoegd om bijzondere regelingen, uitsluitend hun afdeeling betreffende, vast te stellen, waarbij zij ook van de artt. 14 t/m. 18 van dit A.R. mogen afwijken. Deze bijzondere regelingen behoeven de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Art. 14.

Elke afdeeling wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit ten minste 5 en ten hoogste 15 leden, door het reglement van de afdeeling te bepalen of bij gebreke daarvan door de A.V. van de afdeeling vast te stellen.

De leden van het bestuur worden gekozen uit en door de gewone en eere-leden van de afdeeling. De voorzitter en de secretaris worden rechtstreeks als zoodanig aangewezen; de overige bestuursleden verdeelen hun functies onderling.

De voorzitter, de secretaris en de penningmeester vormen het Dagelijksch Bestuur der afdeeling.

Art. 15.

De afdeelingsbesturen vergaderen zoo dikwijls als dit door den voorzitter of door 2 leden van dat bestuur noodig wordt geoordeeld, doch ten minste tweemaal 's jaars.

Art. 16.

De A.V. van elke plaatselijke afdeeling heeft ten minste tweemaal 's jaars plaats, waarvan de eene in de maand Januari of Februari plaats vindt o.a. ter vervanging van de periodiek aftredende bestuursleden en ter behandeling van het jaarverslag en de rekening en verantwoording, en de andere op een datum, die gelegenheid geeft den beschrijvingsbrief van de A.V. van de Partij te bespreken.

Deze vergaderingen moeten ten minste 7 dagen van te voren worden uitgeschreven.

Verder heeft er een A.V. van de afdeeling plaats, als dit door den voorzitter, door $\frac{1}{3}$ van het aantal leden van het afdeelingsbestuur, door $\frac{1}{20}$ van het aantal leden van de afdeeling, doch ten minste 10, of door het Hoofdbestuur of het Bestuur van de Centrale Kiesvereniging wordt noodig geoordeeld, onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten.

Deze A.V. heeft plaats binnen een maand, nadat de aanvraag daartoe bij den secretaris van het afdeelingsbestuur is ingediend.

Art. 17.

De afdeelingen kunnen door het afdeelingsbestuur worden gesplitst in onder-afdeelingen, die ieder geleid worden door één der leden van het afdeelingsbestuur.

Deze leider van een onder-afdeeling kan zich doen bijstaan door één of meer leden van de Partij, die in het hem aangewezen gebied der onder-afdeeling wonen of werkzaam zijn en onder goedkeuring van het afdeelingsbestuur worden aangewezen.

Hij zal zich belasten met het propaganda-werk binnen zijn gebied geheel in overeenstemming met de besluiten dienaangaande door het afdeelingsbestuur genomen.

Hij treedt over deze zaken rechtstreeks in overleg met het afdeelingsbestuur, resp. het dagelijksch bestuur van de afdeeling.

Art. 18.

Een der bestuursleden of leden van een afdeeling wordt door het bestuur der afdeeling aangewezen als perscommissaris, die als zoodanig onder toezicht van het bestuur der afdeeling is belast met het geven van verslagen over belangrijke vergaderingen en van berichten enz. aan de daarvoor door het Hoofdbestuur aangewezen partij-instanties en aan persorganen.

Art. 19.

In gemeenten, niet behoorende tot het gebied eener plaatselijke afdeeling, kan door het Hoofdbestuur een correspondentschap worden ingesteld.

Een correspondentschap wordt geleid door een correspondent, die als zoodanig door het Hoofdbestuur wordt benoemd en ontslagen.

De werkzaamheden dezer correspondenten worden door het Hoofdbestuur geregeld.

IV. KIESKRINGEN.

Art. 20.

De afdeelingen binnen een bij de Wet vastgestelden Rijkskieskring of Provincialen Kieskring vereenigen zich tot Kamerkieskringen (Centrales) of Statenkieskringen (Provinciale Centrales).

Afdelingen binnen een bepaalde Centrale kunnen met medewerking

van het bestuur van de betrokken Centrale worden vereenigd tot een Streek-kieskring (onder-Centrale), welks werkzaamheden en bevoegdheden nader door het bestuur der Centrale worden geregeld onder goedkeuring van het Hoofdbestuur.

De kieskringen zijn bevoegd om bijzondere regelingen, uitsluitend den kieskring betreffende, vast te stellen, waarbij zij ook van de artt. 23 t/m. 26 van dit A.R. mogen afwijken. Deze bijzondere regelingen behoeven de goedkeuring van het Hoofdbestuur.

Tot de bijzondere taak der kieskringen behoort ook het steunen der binnen hun gebied gelegen afdelingen, waar deze door onvoldoende leiding of om andere redenen achteruitgaan.

Art. 21.

De vergaderingen der kieskringen zijn toegankelijk voor alle persoonlijk leden der afdelingen, welke tot den kieskring behooren. Alleen de afgevaardigden der afdelingen, die overeenkomstig art. 22 door de afdelingen zijn aangewezen, hebben stemrecht.

Art. 22.

De afdelingen worden op een kieskringvergadering vertegenwoordigd door afgevaardigden, gekozen door de A.V. van de afdeling.

De afdelingen brengen op de kieskringvergaderingen stemmen uit in verhouding van het aantal persoonlijke leden der afdelingen op 1 Januari van het loopende kalenderjaar volgens onderstaande schaal.

Een afdeling met minder dan 41 leden brengt 1 stem uit;
 een afdeling met 41—100 leden brengt 2 stemmen uit;
 een afdeling met 101—180 leden brengt 3 stemmen uit;
 een afdeling met 181—280 leden brengt 4 stemmen uit;
 een afdeling met 281—400 leden brengt 5 stemmen uit;
 een afdeling met 401—540 leden brengt 6 stemmen uit;
 een afdeling met 541—700 leden brengt 7 stemmen uit;
 een afdeling met 701—880 leden brengt 8 stemmen uit;
 een afdeling met 881—1080 leden brengt 9 stemmen uit;
 een afdeling met meer dan 1080 leden brengt 10 stemmen uit.

Voor elk afgevaardigde worden een of meer plaatsvervangers aangewezen door de A.V. van de afdeling.

Iedere afgevaardigde stemt op de kieskringvergadering naar vrije overtuiging, zonder bindend mandaat zijner afdeling.

Art. 23.

Elke kieskring wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit ten minste 5 en ten hoogste 15 leden, te bepalen door de kieskringvergadering.

De leden van het kieskringbestuur worden gekozen door de kieskringvergadering uit de gewone- en eere-leden van de afdelingen, welke tot den kieskring behooren. Het Hoofdbestuur kan toestemming geven, dat met afwijking van deze bepaling ook buiten den kieskring woonachtige leden der Partij tot lid van een kieskringbestuur worden gekozen.

De voorzitter en de secretaris worden rechtstreeks als zoodanig door de kieskringvergadering aangewezen. De overige bestuursleden verdeelen hun functies onderling.

De voorzitter, de secretaris en de penningmeester vormen het Dagelijksch Bestuur van den kring.

Art. 24.

De kieskringbesturen vergaderen zoo dikwijls als dit door den voorzitter of 3 bestuursleden noodig wordt geoordeeld, doch ten minste tweemaal 's jaars.

Art. 25.

In kieskringen, waarvan de grenzen geheel samenvallen met die van een afdeeling, wordt die afdeeling tevens beschouwd als kieskring.

Art. 26.

Kieskringvergaderingen worden ten minste tweemaal 's jaars gehouden, waarvan de eene in de maand October plaats vindt, o.a. voor de vervanging van de bestuursleden, die aftreden, en de andere op een datum, die gelegenheid biedt om den beschrijvingsbrief van de A.V. der Partij te bespreken.

Deze vergaderingen moeten ten minste 14 dagen tevoren worden uitgeschreven.

Verder heeft er een kieskringvergadering plaats, als dit door het bestuur, door 6 afdeelingen of door het Hoofdbestuur noodig wordt geoordeeld, onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten.

Deze kieskringvergadering heeft plaats binnen een maand, nadat de aanvraag daartoe bij den secretaris van het kieskringbestuur is ingediend.

V. HET HOOFDBESTUUR.

Art. 27.

De Partij wordt bestuurd door een Hoofdbestuur, dat als volgt wordt samengesteld:

1. door de A.V. der Partij worden gekozen een Voorzitter, twee ondervoorzitters en vier leden, gezamenlijk vormende het Dagelijksch Bestuur.
2. Door de A.V. van iedere Centrale wordt een lid aangewezen uit de gewone leden der Partij.
3. Door de A.V. van de Vrouwengroep uit de Liberale Staatspartij worden twee leden gekozen uit de gewone leden der Partij.
4. Door de A.V. van den Bond van Jong-Liberalen wordt één lid gekozen uit de gewone leden der Partij.

De leden van het Hoofdbestuur worden gekozen voor den tijd van vier jaren; elk jaar treedt een gedeelte af volgens een door het Hoofdbestuur bij loting op te maken rooster, met dien verstande, dat van de leden van het Dagelijksch Bestuur in 1939 één lid aftreedt en daarna telken jare twee leden. Ten aanzien van de overige leden van het Hoofdbestuur wordt de rooster aldus samengesteld, dat telken jare één vierde deel van de door de Centrales gekozen leden van het Hoofdbestuur aftreden; in 1939 en 1941 één der door de Vrouwengroep aangewezen leden en in 1940 het door den Bond van Jong-Liberalen aangewezen lid. De aftredenden zijn terstond herkiesbaar.

Art. 28.

In het Hoofdbestuur mogen niet meer dan drie leden der Staten-Generaal zitting hebben.

Indien meer dan drie leden van het Hoofdbestuur tevens lid der Staten-Generaal zijn, dan vervalt het lidmaatschap van het Hoofdbestuur, teneinde den in alinea 1 bedoelden toestand weer te verkrijgen, achtereenvolgens van de leden van het Hoofdbestuur, die niet tevens lid van het Dagelijksch Bestuur zijn, in de volgorde, bepaald naar den dag van hun eerste verkiezing tot lid der Staten-Generaal en te beginnen met den laatstgekozene, en daarna van de leden van het Hoofdbestuur, die tevens lid van het Dagelijksch Bestuur zijn, in dezelfde volgorde.

Zou bij de in alinea 2 aangegeven volgorde het lidmaatschap van het Hoofdbestuur van twee of meer leden tegelijk vervallen, dan beslist het lot.

Art. 29.

In een tusschentijds ontstane vacature wordt door de eerstvolgende gewone of buitengewone A.V. der Partij, der Centrale, der Vrouwen-groep uit de Liberale Staatspartij of van den Bond van Jong-Liberalen voorzien voor den overigen zittingstijd van dengene, wiens plaats moest worden vervuld.

Art. 30

Het Secretariaat deelt jaarlijks in November aan de afdeelingen en Centrales mede, welke leden van het Dagelijksch Bestuur en van het Hoofdbestuur in het eerstvolgende jaar aan de beurt van aftreden zijn, daarbij vermeldende, hoeveel leden der Staten-Generaal in het College zitting hebben. Bovendien wordt aan de Centrales, die in het komende jaar een lid van het Hoofdbestuur moeten kiezen, en eventueel ook aan het Hoofdbestuur van de Vrouwengroep uit de Liberale Staatspartij en dat van den Bond van Jong-Liberalen medegedeeld, dat een Hoofdbestuur lid moet worden aangewezen.

De afdeelingen kunnen vóór den 1sten Februari d.a.v. kandidaten voor het Dagelijksch Bestuur van het Hoofdbestuur aan het Secretariaat opgeven. Als candidaat worden slechts zij aangemerkt, die zich schriftelijk bereid verklaard hebben een candidatuur te aanvaarden.

De beschrijvingsbrief voor de A.V. vermeldt de namen van alle opgegeven kandidaten in alphabetische volgorde onder opgave van de namen der afdeelingen, door welke ze zijn aanbevolen.

Art. 31.

Het Hoofdbestuur stelt in zijn eerste vergadering na de jaarlijksche A.V. der Partij vast, hoe dikwerf het per jaar tenminste zal vergaderen, terwijl het voorts zal bijeenkomen zoo dikwijls de voorzitter of vijf zijner leden het noodig oordeelen.

Art. 32.

Het Hoofdbestuur is bevoegd om de bestuurders van afdeelingen of krieskringen te schorsen en uit hun functie te ontheffen, indien zij volgens de meening van het Hoofdbestuur voor hun taak niet berekend zijn, of indien zij niet voldoen aan of in strijd handelen met de Reglementen van de Partij of met de aanwijzingen, krachtens die Reglementen door di' namens het Hoofdbestuur gegeven.

In de aldus ontstane vacatures wordt op normale wijze voorzien, doch de ontheven bestuursleden zijn niet herkiesbaar.

Het Hoofdbestuur is bevoegd om een of meer daarvoor geschikte leden van de Partij, als gemachtigde, tijdelijk met het bestuur van een afdeeling of een kieskring te belasten.

VI. ALGEMEENE VERGADERING VAN DE PARTIJ.

Art. 33.

De A.V. van de Partij is het hoogste orgaan van de Partij.

De A.V. van de Partij is toegankelijk voor alle persoonlijke leden der Partij; alleen de gewone- en eere-leden mogen aan de besprekingen deelnemen, doch slechts de afgevaardigden van de afdeelingen, die overeenkomstig art. 34 door de afdeelingen zijn aangewezen, hebben stemrecht.

Art. 34.

De afdeelingen worden op de A.V. van de Partij vertegenwoordigd door afgevaardigden, gekozen door de A.V. van de afdeeling.

De afdeelingen brengen op de A.V. van de Partij stemmen uit in verhouding van het aantal persoonlijke leden der afdeelingen op 1 Januari van het loopende jaar volgens onderstaande schaal:

Een afdeeling met minder dan 101 leden brengt 1 stem uit;
 een afdeeling met 101—250 leden brengt 2 stemmen uit;
 een afdeeling met 251—450 leden brengt 3 stemmen uit;
 een afdeeling met 451—700 leden brengt 4 stemmen uit;
 een afdeeling met 701—1000 leden brengt 5 stemmen uit;
 een afdeeling met 1001—1350 leden brengt 6 stemmen uit;
 een afdeeling met 1351—1750 leden brengt 7 stemmen uit;
 een afdeeling met 1751—2200 leden brengt 8 stemmen uit;
 een afdeeling met 2201—2700 leden brengt 9 stemmen uit;
 een afdeeling met meer dan 2700 leden brengt 10 stemmen uit.

Voor elken afgevaardigde worden een of meer plaatsvervangers aangewezen door de A.V. der afdeeling.

Iedere afgevaardigde stemt op de A.V. van de Partij naar vrije overtuiging, zonder bindend mandaat zijner afdeeling.

Art. 35.

Ter besparing van reis- en verblijfkosten zullen verschillende afdeelingen één afgevaardigde mogen zenden naar de A.V., die echter nooit meer dan zes stemmen zal mogen uitbrengen. Ook aan een schriftelijke stemming voor de verkiezing van Hoofdbestuursleden zal de bedoelde afgevaardigde op dien voet kunnen deelnemen.

Op de A.V. kunnen de afgevaardigden hunne vertegenwoordiging aan andere afgevaardigden overdragen na mededeeling aan den Secretaris der Partij.

Art. 36.

De A.V. der Partij heeft ten minste éénmaal per jaar plaats, zoo mogelijk in de maand Maart of April.

Ten minste 3 maanden vóór den dag der jaarlijksche A.V. doet het Secretariaat aan de afdeelingen en aan de Centrales (art. 20) mededeeling van den datum en de plaats der A.V.

Voorts wordt een A.V. bijeengeroepen, indien de bijzondere reglementen van de Partij dit voorschrijven of het Hoofdbestuur zulks noodig oordeelt.

Het Hoofdbestuur is verplicht een A.V. te beleggen, indien 25 afdeelingen onder schriftelijke opgave van de te behandelen punten zulks verzoeken.

Art. 37.

Uiterlijk 8 weken vóór den datum, waarop de jaarlijksche A.V. van de Partij zal worden gehouden, zendt het Hoofdbestuur een voorloopige opgave van de te behandelen onderwerpen aan de afdeelingen en aan de Centrales, eventueel met toelichting.

De afdeelingen en Centrales hebben het recht uiterlijk binnen 2 weken na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde opgave voorstellen met toelichting te doen tot wijziging of aanvulling van deze opgave.

Uiterlijk 4 weken vóór den dag, waarop de A.V. wordt gehouden, zendt het Hoofdbestuur de agenda van de A.V. aan de afdeelingen en aan de Centrales, vergezeld van een samenvatting der ingekomen voorstellen en opmerkingen, eventueel met de noodige toelichting van het Hoofdbestuur. (Beschrijvingsbrief).

De afdeelingen en Centrales kunnen uiterlijk binnen 2 weken na ontvangst van den Beschrijvingsbrief bij den Secretaris schriftelijk wijzigingsvoorstellen op de agenda, vergezeld van een schriftelijke toelichting, indienen en nadere opmerkingen inzenden. Hiervan zal, eventueel vergezeld van een prae-advies van het Hoofdbestuur, mededeeling gedaan worden aan de afdeelingen en Centrales uiterlijk vier dagen vóór den dag, waarop de A.V. gehouden wordt.

Art. 38.

De A.V. van de Partij stelt bijzondere reglementen vast en beslist omtrent alle bij die reglementen nader te omschrijven aangelegenheden.

Art. 39.

De A.V. kan besluiten om de behandeling van en de beslissing over voorstellen te verwijzen naar het Hoofdbestuur.

VII. HET PARTIJBLAD.

Art. 40.

De A.V. kan besluiten tot uitgifte van een algemeen propagandablاد der Partij. Zij stelt daarbij vast het bedrag, dat door iedere afdeeling boven de in art. 53 bepaalde afdracht van een gedeelte der contributie voor de kosten van het orgaan aan de Partijkas moet worden betaald.

Zij kan tevens bepalen, dat door iedere Centrale of afdeeling een bepaald, door het Hoofdbestuur vast te stellen aantal exemplaren van het propagandablاد op behoorlijke wijze moet worden verspreid.

Art. 41.

Zonder toestemming van het Hoofdbestuur mag geen enkel ander orgaan van de Partij of een harer onderdeelen verschijnen.

VIII. PROPAGANDA.

Art. 42.

Het Hoofdbestuur kan de leiding der propaganda leggen in handen van een algemeene propagandacommissie, waarvan het tevens de samenstelling en de taak regelt.

Art. 43.

Het Hoofdbestuur van de Partij kan binnen het ressort van iedere Centrale een propagandaleider aanstellen. De aanstelling geschiedt door het Hoofdbestuur, gehoord het bestuur der betrokken Centrale en de algemeene propagandacommissie.

De propagandaleiders kunnen zich doen bijstaan door adjunct-propagandaleiders, op hun voordracht door het Hoofdbestuur te benoemen.

De propagandaleiders vergaderen gezamenlijk met de algemeene propagandacommissie of één of meer gedelegeerden uit die commissie, zoo dikwijls deze dit noodig oordeelen.

Art. 44.

Het bestuur eener afdeeling kan de leiding der plaatselijke propaganda leggen in handen van een plaatselijke propagandacommissie, waarvan het tevens de samenstelling en de taak regelt.

IX. ALGEMEENE BEPALINGEN.

*a. Administratief beheer.**Art. 45.**Secretariaat.*

Het Hoofdbestuur benoemt en ontslaat den Secretaris der Partij, die tevens Secretaris van het Hoofdbestuur is.

Het Hoofdbestuur kan bovendien één of meer functionarissen aanstellen, die den Secretaris in zijn werkzaamheden terzijde staan.

Het Hoofdbestuur stelt de salarissen vast van allen, die bezoldiging uit de partijkas genieten; zij mogen geen deel uitmaken van een der Kamers der Staten-Generaal, noch daarvoor een candidatuur aanvaarden.

Art. 46.

De Secretarissen van de Partij, de afdeelingen en de kieskringen voeren de correspondentie. Zij houden aantekening van het verhandelde in de vergaderingen, die zij — als secretaris — bijwonen.

Art. 47.

De Secretaris der Partij brengt in de jaarlijksche A.V. der Partij verslag uit omtrent de handelingen en den toestand van de Partij in het afgelopen jaar.

De Secretarissen van de afdeelingen en de kieskringen brengen in de eerste A.V. van de afdeeling, resp. in de eerste kieskringvergadering, welke in het kalenderjaar wordt gehouden, verslag uit omtrent de handelingen en den toestand van de afdeeling resp. kieskring in het afgelopen jaar en zenden een exemplaar daarvan vóór 1 Maart aan den Secretaris van de Partij.

Art. 48.

De Secretarissen van de Partij, de afdeelingen en de kieskringen zijn tevens belast met de overige administratieve werkzaamheden resp. van de Partij, de afdeelingen en de kieskringen.

Hieronder wordt verstaan het bijhouden van de ledenlijsten met nauwkeurige adressen, opgave van contributiën enz.

Bij de wijze, waarop de administratie van de afdeelingen en de kieskringen wordt gevoerd, volgen de Secretarissen de voorschriften en aanwijzingen, welke hun te dien aanzien door of namens het Hoofdbestuur worden gegeven.

Art. 49.

De administratieve werkzaamheden van de afdeelingen of de kieskringen kunnen onder toezicht van de Secretarissen worden opgedragen aan 2e Secretarissen of functionarissen van de afdeelingen of van de kieskringen.

De functionarissen van de afdeelingen of van de kieskringen worden benoemd en ontslagen door het bestuur van de betrokken afdeeling of van den betrokken kieskring, dat tevens hun salaris vaststelt; zij mogen geen deel uitmaken van een der Kamers der Staten-Generaal, van een der Provinciale Staten of van een der Gemeenteraden, noch daarvoor een candidatuur aanvaarden.

De bezoldigingen van de functionarissen van de afdeelingen en de kieskringen worden betaald uit de kas van de afdeeling resp. den kieskring, in wier dienst zij staan.

*b. De Financiën.**Art. 50.*

De inkomsten der Partij bestaan uit:

- a. contributiën;
- b. giften, bijdragen, legaten enz.;
- c. renten van eigendommen;
- d. opbrengst van publicaties;
- e. abonnementsgelden;
- f. toevallige baten.

Art. 51.

De penningmeester van de Partij is belast met het geldelijk beheer der Partij.

In de jaarlijksche A.V. doet hij rekening en verantwoording van zijn beheer en brengt hij verslag uit over den financiële toestand der Partij.

De vergadering wordt bij de behandeling dezer rekening en verantwoording voorgelicht door een commissie van drie leden van de Partij, die met hun plaatsvervangers door de leden van het Hoofdbestuur, die niet lid zijn van het Dagelijksch Bestuur, telkens voor één jaar worden aangewezen.

De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt tot décharge van den penningmeester.

Art. 52.

De penningmeesters van de afdelingen en kieskringen der Partij zijn belast met het beheer der gelden van hun afdeling, resp. kieskring.

In de eerste A.V. van hun afdeling of kieskring in het kalenderjaar doen zij rekening en verantwoording van hun beheer. De vergadering wordt daarbij voorgelicht door een commissie van 3 leden van de afdeling, resp. kieskring, die met hun plaatsvervangers door de A.V. van de betrokken afdeling of door de kieskringvergadering telkens voor één jaar worden aangewezen.

De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt tot décharge van den penningmeester.

Art. 53.

Door de penningmeesters der afdelingen wordt aan den penningmeester der Centrale, waarbij de afdeling is ingedeeld, afgedragen een bedrag van f 1.50 per lid naar de ledenlijst van 1 Januari van het loopende jaar.

Art. 54.

Van de in artikel 53 voorgeschreven afdrachten der afdelingen moet ten minste $\frac{2}{3}$ afgedragen zijn vóór of op 1 April van het jaar, waarover de afdracht verschuldigd is, het resteerende vóór of op 1 October d.a.v. Van de afdracht behoudt de penningmeester van de Centrale $\frac{3}{10}$ en zendt binnen een maand na ontvangst der afdrachten $\frac{7}{10}$ aan den penningmeester van de Partij, onder vermelding van welke afdeling die afdracht is.

Bij nalatigheid in het voldoen van de krachtens art. 53 verplichte afdracht, zal de desbetreffende afdeling uitgesloten zijn van deelneming aan candidaatsstellingen en van stemrecht in de A.V. en in de kieskringvergaderingen.

Het Hoofdbestuur heeft het recht in daarvoor te zijner beoordeeling in aanmerking komende gevallen een afdeling voor een bepaald jaar van het betalen van de afdracht geheel of gedeeltelijk vrij te stellen.

Art. 55.

Jaarlijks in de maand Januari zendt de penningmeester van het Hoofdbestuur aan de besturen der afdelingen, die over het afgelopen kalenderjaar aan haar financiële verplichtingen niet voldeden, een herinnering onder verwijzing naar art. 54, tweede lid, van dit reglement.

Art. 56.

Elke afdeling zendt jaarlijks vóór 1 Maart aan den Secretaris van de Partij een opgave van het aantal leden der afdeling bij het begin van het kalenderjaar en een exemplaar van de rekening en verantwoording van den penningmeester der afdeling.

Art. 57.

De contributiën der aangesloten vereenigingen (art. 4 sub *d.*), alsmede de inkomsten, bedoeld in art. 50 sub *b.*, *c.*, *d.* en *f.* worden rechtstreeks door den penningmeester der Partij geïnd.

Ingeval laatstbedoelde baten uitdrukkelijk aan een of meer bepaalde afdelingen of kieskringen toekomen, worden zij door den betrokken penningmeester geïnd.

Art. 58.

Het boekjaar van de Partij loopt van 1 Januari—31 December.

*c. Stemmingen.**Art. 59.*

Een stemming mag slechts plaats vinden in een wettig belegde vergadering.

Aan deze stemming mogen slechts deelnemen de stemgerechtigde leden, die de presentielijst der vergadering hebben geteekend.

Art. 60.

Over zaken wordt mondeling gestemd. Beslist wordt bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Blanco stemmen tellen niet mede.

Art. 61.

Over personen wordt schriftelijk gestemd, behalve wanneer tegen-candidaten ontbreken. Beslist wordt bij volstrekte meerderheid van stemmen. Blanco stemmen worden bij de bepaling van de volstrekte meerderheid niet medeggeteld.

Stembiljetten, welke meer of minder namen bevatten dan het aantal plaatsen, waarin moet worden voorzien, zijn ongeldig.

Indien bij eerste stemming niet door een voldoende aantal personen de volstrekte meerderheid verkegen is om alle vacatures te bezetten, zal een tweede stemming gehouden worden voor het bezetten van de onvervuld gebleven vacatures tusschen tweemaal zooveel personen als er nog te vervullen plaatsen overblijven. Deze personen zullen zijn de niet bij eerste stemming reeds gekozen kandidaten, die de meeste stemmen op hun naam vereenigd hadden. Zouden meer personen dan het tweevoud van het aantal vacatures bedraagt voor deze tweede stemming in aanmerking komen, doordat zij een gelijk aantal stemmen op zich vereenigd hebben, dan worden ook zij in de tweede stemming betrokken.

Gekozen zijn in de tweede stemming zij, die de meeste stemmen op hun naam vereenigen. Bij gelijk aantal stemmen beslist het lot.

Art. 62.

Voor elke schriftelijke stemming op een vergadering wordt een stembureau gevormd, bestaande uit ten minste 3 en ten hoogste 7 stemgerechtigde leden, te benoemen door den Voorzitter.

Bij de opening der stembriefjes en de vaststelling van het stem-resultaat mogen zij, die gerechtigd waren aan de stemming deel te nemen, tegenwoordig zijn.

Art. 63.

Bij bijzonder reglement kunnen bepalingen worden gemaakt, dat zij, die overigens het recht hebben vergaderingen van de Partij of van hare organen bij te wonen, niet tot die vergaderingen worden toegelaten, indien daarin een candidatuur wordt besproken, waarbij hun persoon betrokken is.

X. STUDIEKRINGEN EN AFZONDERLIJKE GROEPEN.

Art. 64.

De partij erkent studiekringen en afzonderlijke groepen van leden der Partij, die te zamen of afzonderlijk zich voor een bijzonder doel willen organiseeren.

Art. 65.

De kringen en groepen, bedoeld in artikel 64, organiseeren al of niet in overleg met elkaar hun eigen werkzaamheden volgens een afzonderlijk reglement, dat niet in strijd mag zijn met dit A.R. en de goedkeuring van het Hoofdbestuur behoeft.

Art. 66.

Deze groepen kunnen plaatselijk, kieskringgewijze of landelijk zijn. Zij zullen bevoegd zijn haar eigen bestuur te kiezen. De leden dezer groepen hebben in de Partij geen andere bevoegdheid, dan die aan het lidmaatschap der Partij ontleend. Zij treden niet buiten de Partij op zonder voorafgaande toestemming respectievelijk van het afdeelingsbestuur, kieskring-bestuur of Hoofdbestuur.

Art. 67.

De financiële verhouding tusschen de kieskringgewijze of landelijk georganiseerde kringen of groepen en de Partij wordt door het Hoofdbestuur geregeld.

De financiële verhouding tusschen de plaatselijk georganiseerde kringen of groepen en de afdeeling wordt eventueel in het reglement der afdeeling of bij overeenkomst geregeld.

Bij een blijvend verschil van opvatting tusschen een plaatselijk georganiseerde kring of groep en een afdeeling beslist het Hoofdbestuur.

XI. SLOTBEPALINGEN.

Art. 68.

In alle gevallen, waarin door de reglementen niet is voorzien, beslist het Hoofdbestuur, als het de geheele Partij betreft.

In spoedeisende gevallen beslist het Dagelijksch Bestuur.

Lid 1 en Lid 2 gelden evenzeer voor afdeelingsbesturen en kieskringbesturen, ten aanzien van de afdeelings- en kieskringaangelegenheden.

Wanneer een bepaling van het A.R. aanleiding geeft tot meer dan één uitlegging, dan zal de uitlegging van het Hoofdbestuur bindend zijn voor de Partij en haar leden, tenzij later de A.V. een andere uitlegging geeft dan het Hoofdbestuur deed, in welk geval alle handelingen en besluiten, overeenkomstig de uitlegging van het Hoofdbestuur verricht en genomen vóór het besluit der A.V., hun rechtskracht behouden, wordende de uitlegging door het Hoofdbestuur tot het besluit der A.V. beschouwd als te zijn opgenomen in het A.R. der Partij.

Art. 69.

Een besluit tot ontbinding der Partij kan slechts genomen worden door de A.V. der Partij in een opzettelijk daartoe door het Hoofdbestuur opgeroepen vergadering, die ten minste 2 maanden tevoren moet worden uitgeschreven met uiteenzetting van de redenen, die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid.

Een afschrift van den oproep tot deze vergadering wordt aan alle leden der afdeelingsbesturen persoonlijk gezonden.

Art. 70.

Bij ontbinding der Partij geschiedt de liquidatie door het Hoofdbestuur.

Aan de bezittingen der Partij, voor zoover niet noodig voor betaling der schulden, geeft het ontbindingsbesluit een met het doel der Partij strookende bestemming.

's-GRAVENHAGE, 9 Maart 1940.

040 125/0